

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ департаменту освіти
та гуманітарної політики
Черкаської міської ради
від 08.12.2016 № 675

Директор департаменту освіти
та гуманітарної політики
Черкаської міської ради
_____ М.Л. Бакланова

СТАТУТ
ЧЕРКАСЬКОГО КОЛЕГІУМУ «БЕРЕГІНЯ»
ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ
(нова редакція)

м. Черкаси

I. Загальні положення

1.1. Колегіум “Берегиня” м. Черкаси створений рішенням Черкаської міської ради від 27.04.1994 №150 та перейменованій у Черкаський колегіум “Берегиня” Черкаської міської ради Черкаської області рішенням Черкаської міської ради від 20.01.2005 № 7-150, знаходиться у комунальній власності.

1.2. Черкаський колегіуму «Берегиня» Черкаської міської ради Черкаської області (далі - колегіум) є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунок у відповідному органі Державного казначейства України, печатку, штамп, ідентифікаційний номер.

1.3. Засновником (власником) колегіуму є: Черкаська міська рада. Орган управління – департамент освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради.

1.4. Головною метою колегіуму є забезпечення реалізації права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

1.5. Головними завданнями колегіуму є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, підготовка учнів (вихованців) до подальшої освіти і трудової діяльності;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов’язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров’я та здоров’я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров’я учнів;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

1.6. Колегіум в своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778, іншими нормативно-правовими актами, власним статутом.

1.7. Колегіум самостійно приймає рішення і здійснює діяльність в межах своєї компетенції, передбаченої законодавством України, та власним статутом.

1.8. Колегіум несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов’язань з іншими суб’єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов’язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

1.9. У колегіумі визначена українська мова навчання і запроваджено поглиблене вивчення української мови і літератури, математики, математичний і філологічний профілі навчання.

1.10. Колегіум має право:

- проходити в установленому порядку державну атестацію;
- визначати форми, методи і засоби організації навчально-виховного процесу за

погодженням із засновником;

- визначати варіативну частину робочого навчального плану;
- в установленому порядку розробляти і впроваджувати експериментальні та індивідуальні робочі навчальні плани;
- спільно з вищими навчальними закладами, науково-дослідними інститутами та центрами проводити науково-дослідну, експериментальну, пошукову роботу, що не суперечить законодавству України;
- змінювати профіль та спеціалізацію навчальних предметів відповідно до запитів учнів та батьків;
- використовувати різні форми морального і матеріального заохочення до учасників навчально-виховного процесу;
- бути власником і розпорядником рухомого і нерухомого майна згідно з законодавством України та власним статутом;
- здавати в оренду приміщення, що не використовуються для забезпечення навчально-виховного процесу, за погодженням із органом управління освітою;
- отримувати кошти і матеріальні цінності у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством України від органів виконавчої влади, юридичних і фізичних осіб;
- надавати освітні платні послуги;
- залишати у своєму розпорядженні і використовувати власні надходження у порядку та розмірах, визначеному законодавством України та нормативно-правовими актами засновника;
- розвивати власну соціальну базу: мережу спортивно-оздоровчих, лікувально-профілактичних і культурних підрозділів;
- організувати підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних кадрів;
- запрошувати на роботу спеціалістів (у тому числі закордонних) на договірних (контрактних) умовах або шляхом укладання трудових угод, угод про співробітництво;
- здійснювати капітальне будівництво і реконструкцію, капітальний ремонт на основі договорів підряду чи господарським способом;
- встановлювати форму для учнів;
- надавати платні послуги, які відповідно до законодавства України можуть надаватись державними навчальними закладами;
- надавати приміщення для занять гуртків, клубів, спортивних секцій з метою розвитку творчих здібностей учнів, забезпечення їх фізичного здоров'я на підставі договорів про співробітництво у порядку визначеному Власником;
- здійснювати інші види діяльності, що не заборонені законодавством України і сприяють розвитку закладу та реалізації його мети.

1.11. У колегіумі можуть створюватися та функціонувати: кафедри, методичні об'єднання, творчі групи, психологічна, соціологічна, методична служби, наукові та інші об'єднання учнів, вчителів, батьків.

1.12. Індивідуальне, прискорене навчання та навчання екстерном у школі організуються відповідно до вимог та порядку визначеному чинним законодавством України.

1.13. Учні колегіуму забезпечуються медичним обслуговуванням, що здійснюється медичними працівниками відповідних органів охорони здоров'я у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

1.14. Взаємовідносини колегіуму з юридичними і фізичними особами визначаються договорами, що укладені між ними.

1.15. Наповнюваність класів, груп та їх поділ при вивченні окремих предметів навчального плану визначається Міністерством освіти і науки України.

II. Організація навчально-виховного процесу

2.1. Колегіум планує свою роботу самостійно відповідно до перспективного та річного навчального плану.

В плані роботи відображаються найголовніші питання роботи колегіуму, визначаються перспективи її розвитку. План роботи обговорюється педагогічною радою, затверджується спільно адміністрацією та радою колегіуму.

2.2. Основним документом, що регулює навчально-виховний процес, є робочий навчальний план, що складається на основі типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини і визначенням профілю навчання.

Робочий навчальний план погоджується радою колегіуму і затверджується департаментом освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради.

У вигляді додатків до робочого навчального плану додаються розклад уроків та режим роботи колегіуму.

2.3. Відповідно до робочого навчального плану педагогічні працівники колегіума самостійно добирають програми, підручники, навчальні посібники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що мають забезпечувати виконання статутних завдань та здобуття освіти на рівні державних стандартів.

2.4. Колегіум здійснює навчально-виховний процес за груповою та індивідуальною формами навчання.

Бажаючим надається право і створюються умови для прискореного закінчення колегіуму, здобуття освіти у формі екстернату відповідно до чинного законодавства. За рішенням педагогічної ради та погодженням з департаментом освіти та гуманітарної політики у колегіумі може бути запроваджена дистанційна форма навчання.

2.5. Зарахування учнів до колегіуму здійснюється за наказом директора на підставі особистої заяви (для неповнолітніх заяви батьків або осіб, які їх замінюють) а також свідоцтва про народження (копії), паспорта, медичної довідки встановленого зразка, документа про наявний рівень освіти (крім дітей, які вступають до першого класу). До першого класу зараховуються, як правило, діти з шести років.

Іноземні громадяни та особи без громадянства зараховуються до колегіуму відповідно до законодавства України та міжнародних договорів.

У разі вибуття учня з міста Черкаси батьки або особи, які їх замінюють, подають до навчального закладу заяву із зазначенням причини вибуття.

У разі переходу учня до іншого навчального закладу для здобуття загальної середньої освіти у межах міста Черкас батьки або особи, які їх замінюють, подають до закладу заяву із зазначенням причини переходу та довідку, що підтверджує факт зарахування дитини до іншого навчального закладу.

До класів з поглибленим вивченням окремих предметів зараховуються учні, які пройшли конкурсний відбір. Конкурсний відбір проводиться у порядку, встановленому Міністерством освіти і науки України.

У разі потреби учень може перейти протягом будь-якого року навчання до іншого навчального закладу. Переведення учнів до іншого навчального закладу здійснюється за наявності особою справи учня встановленого Міністерством освіти і науки України зразка.

Учні класів з поглибленим вивченням предметів, які за підсумками річного оцінювання мають досягнення у навчанні початкового рівня (1,2,3 бали) хоча б з одного профільного предмета, за рішенням педагогічної ради та відповідного наказу директора можуть переводитись до загальноосвітнього класу даної колегіуму, а у разі відсутності такого відраховуватися з колегіуму і при сприянні департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради переводяться до відповідного класу іншої загальноосвітньої колегіуму.

2.6. У колегіумі для учнів 1-4 класів за бажанням їхніх батьків або осіб, які їх замінюють, при наявності належної навчально-матеріальної бази, педагогічних працівників, обслуговуючого персоналу можуть створюватись групи продовженого дня.

Зарахування до груп продовженого дня і відрахування дітей із них здійснюється наказом директора на підставі заяви батьків (осіб, які їх замінюють). Визначається 5-денний режим роботи груп продовженого дня. Режим роботи груп продовженого дня розробляється відповідно до Державних санітарних правил і норм улаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу, ухвалюється педагогічною радою і затверджується директором колегіуму.

2.7. Колегіум приймає рішення про організацію дистанційного навчання, створення класів з поглибленим вивченням предметів, спеціальних та інклюзивних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами за погодженням з департаментом освіти та гуманітарної політики Черкаського міської ради.

2.8. Структура навчального року, а також тижневе навантаження учнів встановлюється колегіумом в межах часу, що передбачений робочим навчальним планом.

Навчальні заняття розпочинаються 1 вересня у День знань і закінчуються не пізніше 1 липня наступного року. Навчальний рік поділяється на два семестри.

2.9. Відволікання учнів від навчальних занять на інші види діяльності забороняється (крім випадків, передбачених законодавством України).

2.10. За погодженням з департаментом освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради, з урахуванням місцевих умов, специфіки та профілю колегіуму запроваджується графік канікул. Тривалість канікул протягом навчального року не повинна становити менш як 30 календарних днів.

2.11. Тривалість уроків у колегіумі становить: у перших класах - 35 хвилин, у других-четвертих класах - 40 хвилин, у п'ятих – одинадцятих - 45 хвилин. Зміна тривалості уроків допускається за погодженням з департаментом освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради та міською санітарною-епідеміологічною службою.

2.12. Щоденна кількість і послідовність навчальних занять визначається розкладом уроків, що складається на кожен семестр відповідно до санітарно-гігієнічних та педагогічних вимог, погоджується радою колегіуму і затверджується директором.

Тижневий режим роботи колегіуму затверджується у розкладі навчальних занять.

Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, у колегіумі проводяться індивідуальні, групові, факультативні та інші позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдарувань.

2.13. Зміст, обсяг і характер домашніх завдань з кожного предмету визначаються вчителем відповідно до педагогічних і санітарно-гігієнічних вимог з урахуванням індивідуальних особливостей учнів.

2.14. У колегіумі визначення рівня досягнень учнів у навчанні здійснюється відповідно до діючої системи оцінювання досягнень у навчанні учнів, ведеться тематичний облік знань.

У першому класі дається словесна характеристика знань, умінь і навичок учнів. За рішенням педагогічної ради колегіуму може надаватися словесна характеристика знань, умінь і навичок учнів другого та п'ятого класу.

У інших класах оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

У документі про освіту (табелі успішності, свідоцтві, атестаті) відображаються досягнення учнів у навчанні за семестри, навчальний рік та державну підсумкову атестацію.

2.15. Результати семестрового, річного оцінювання доводяться до відома учнів класним керівником.

2.16. Оцінка за поведінку не виставляється.

2.17. Порядок переведення і випуск учнів колегіуму визначається Порядком про переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 за № 924/27369.

2.18. При переведенні учнів з початкової до основної колегіуму передусім беруться до уваги досягнення у навчанні не нижче середнього рівня з української мови, читання, математики та з англійської мови у класах з поглибленим вивченням даного предмета.

2.19. Контроль за відповідністю освітнього рівня учнів, які закінчили певний ступінь навчання, вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти здійснюється шляхом їх державної підсумкової атестації. Порядок проведення державної підсумкової атестації визначається Положенням про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 30.12.2014 №1547 та зареєстрованим Міністерством юстиції України 14.02.2015 за №157/26602.

2.20. Учням, які закінчили певний ступінь колегіуму, видається відповідний документ про освіту:

- по закінченні початкової колегіуму — таблиць успішності;
- по закінченні основної колегіуму — свідоцтво про базову загальну середню освіту;
- по закінченні колегіуму — атестат про повну загальну середню освіту.

2.21. За успіхи у навчанні для учнів встановлюються такі форми морального і матеріального заохочення: нагородження похвальним листом «За високі досягнення у навчанні», похвальною грамотою «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів», золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні», срібною медаллю «За досягнення у навчанні», винесення усної подяки, подяки із занесенням в особову справу, матеріальне заохочення (в межах коштів, передбачених на ці цілі).

2.22. Дисципліна в колегіумі дотримується на основі взаємоповаги усіх учасників навчально-виховного процесу, дотримання правил внутрішнього розпорядку та цього статуту.

Застосування методів фізичного та психічного насильства до учнів забороняється.

III. Учасники навчально-виховного процесу

3.1. Учасниками навчально-виховного процесу в колегіумі є:

- учні;
- керівники;
- педагогічні працівники;
- психологи, бібліотекарі;
- інші спеціалісти;
- батьки або особи, які їх замінюють.

3.2. Статус, права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу визначаються Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», іншими актами законодавства України, цим статутом, правилами внутрішнього розпорядку навчального закладу та нормативними актами засновника.

3.3. Учні мають право:

- на вибір форми навчання, факультативів, спецкурсів, позашкільних та позакласних занять;
- на користування навчально-виробничою, науковою, матеріально-технічною, культурно-спортивною, оздоровчою базою навчального закладу;
- на доступ до інформації з усіх галузей знань; брати участь у різних видах науково-практичної діяльності, конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах тощо;
- брати участь у роботі органів громадського самоврядування колегіуму,
- брати участь в обговоренні і вносити власні пропозиції щодо організації навчально-виховного процесу, дозвілля учнів;
- брати участь у добровільних самодіяльних об'єднаннях, творчих студіях, клубах, гуртках,

групах за інтересами тощо;

- на захист від будь-яких форм експлуатації, психічного і фізичного
- насилля, що порушують права або принижують їх честь, гідність;
- на безпечні і нешкідливі умови навчання, виховання та праці;
- на створення добровільних дитячих громадських організацій, які діють відповідно до законодавства України.

3.4. Учні зобов'язані:

- оволодівати знаннями, вміннями, практичними навичками в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом початкової загальної освіти та Державним стандартом повної загальної середньої освіти; підвищувати свій загальний культурний рівень; брати участь у пошуковій та науковій діяльності, передбаченій навчальними програмами та навчальним планом закладу, цим статутом;

- дотримуватися вимог законодавства України, моральних, етичних норм, поважати честь і гідність інших учнів та працівників;

- виконувати вимоги педагогічних та інших працівників закладу відповідно до цього статуту та правил внутрішнього розпорядку навчального закладу;

- дбайливо ставитися до державного, громадського і особистого майна, майна інших учасників навчально-виховного процесу;

- дотримуватися вимог цього статуту, правил внутрішнього розпорядку закладу; дотримуватися правил особистої гігієни.

3.5. Учні школи залучаються(за їх згодою та згодою батьків або осіб які їх замінюють) до самообслуговування, різних видів суспільно корисної праці відповідно до цього статуту і правил внутрішнього розпорядку з урахуванням віку, статі, фізичних можливостей.

3.6. Педагогічними працівниками колегіуму можуть бути особи з високими моральними якостями, які мають відповідну педагогічну освіту, належний рівень професійної підготовки, здійснюють педагогічну діяльність, забезпечують результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я яких дозволяє виконувати професійні обов'язки.

3.7. Призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних та інших працівників й інші трудові відносини регулюються законодавством України про працю, Законом України «Про загальну середню освіту» та іншими законодавчими актами.

Директор колегіуму призначає класних керівників, завідуючих навчальними кабінетами, майстернями, навчально-дослідними ділянками, права та обов'язки яких визначаються нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, правилами внутрішнього трудового розпорядку та цим статутом.

3.8. Обсяг педагогічного навантаження вчителів визначається на підставі законодавства України директором колегіуму, погоджується з профспілковим комітетом і затверджується департаментом освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради.

Обсяг педагогічного навантаження може бути менше тарифної ставки (посадового окладу) лише за письмовою згодою педагогічного працівника.

Перерозподіл педагогічного навантаження протягом навчального року допускається лише у разі зміни кількості годин з окремих предметів, що передбачається робочим навчальним планом, або за письмовою згодою педагогічного працівника з дотриманням законодавства України про працю.

3.9. Педагогічні працівники мають право на:

- захист професійної честі, гідності;

- самостійний вибір форм, методів, засобів навчальної роботи, не шкідливих для здоров'я учнів; участь в обговоренні та вирішенні питань організації навчально-виховного процесу;

- проведення в установленому порядку науково-дослідної, експериментальної, пошукової роботи;

- виявлення педагогічної ініціативи;

- позачергову атестацію з метою отримання відповідної категорії, педагогічного звання;
- участь у роботі органів громадського самоврядування колегіуму;
- підвищення кваліфікації, перепідготовку;
- отримання пенсії, в порядку визначеному законодавством України;
- на матеріальне, житлово-побутове та соціальне забезпечення відповідно до чинного законодавства;

Відволікання педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків не допускається, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

3.10. Педагогічні працівники зобов'язані:

- забезпечувати належний рівень викладання навчальних дисциплін відповідно до навчальних програм з дотриманням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти;
- сприяти розвитку інтересів, нахилів та здібностей дітей, а також збереженню їх здоров'я, здійснювати пропаганду здорового способу життя;
- сприяти зростанню іміджу колегіуму;
- нести відповідальність за відповідність оцінювання навчальних досягнень учнів критеріям оцінювання, затвердженими Міністерством освіти і науки України, доводити результати навчальних досягнень учнів до відома дітей, батьків, осіб, що їх замінюють, керівника колегіуму;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до державної символіки, принципів загальнолюдської моралі;
- виховувати в учнів повагу до батьків, жінки, старших за віком, народних традицій та звичаїв, духовних та культурних надбань народу України;
- готувати учнів до самостійного життя в душі взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- дотримуватися педагогічної етики, моралі, поважати гідність учнів;
- захищати учнів від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, запобігати вживанню ними алкоголю, наркотиків, тютюну, іншим шкідливим звичкам;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну і політичну культуру; виконувати статут колегіуму, правила внутрішнього розпорядку;
- виконувати накази і розпорядження директора колегіуму, органів управління освітою; брати участь у роботі педагогічної ради.

3.11. У колегіумі обов'язково проводиться атестація педагогічних працівників. Атестація здійснюється, як правило, один раз на п'ять років відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого Міністерством освіти і науки України.

3.12. Педагогічні працівники, які систематично порушують статут, правила внутрішнього розпорядку колегіуму, не виконують посадових обов'язків, умови колективного договору або за результатами атестації не відповідають займаній посаді, звільняються з роботи відповідно до чинного законодавства.

3.13. Батьки та особи, які їх замінюють, мають право:

- обирати форми навчання і виховання дітей;
- створювати батьківські громадські організації та брати участь в їх діяльності, обирати і бути обраними до батьківських комітетів та органів громадського самоврядування;
- звертатись до органів управління освітою, директора колегіуму і органів громадського самоврядування з питань навчання, виховання дітей;
- брати участь у заходах, спрямованих на поліпшення організації навчально-виховного процесу та зміцнення матеріально-технічної бази колегіуму;
- на захист законних інтересів своїх дітей в органах громадського самоврядування колегіуму та у відповідних державних і судових органах;

3.14. Батьки та особи, які їх замінюють, несуть відповідальність за здобуття дітьми повної загальної середньої освіти і зобов'язані:

- забезпечувати умови для здобуття дитиною повної загальної середньої освіти за будь-якою

формою навчання;

- постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей;

- поважати гідність дитини, виховувати працелюбність, почуття доброти, милосердя, шанобливе ставлення до Вітчизни, сім'ї, державної та рідної мов, повагу до національної історії, культури, цінностей інших народів;

- виховувати у дітей повагу до законів, прав, основних свобод людини;

3.15. Представники громадськості мають право:

- обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування в колегіумі;

- керувати учнівськими об'єднаннями за інтересами, гуртками, секціями;

- сприяти покращенню матеріально-технічної бази, фінансовому забезпеченню колегіуму;

- проводити консультації для педагогічних працівників;

- брати участь в організації навчально-виховного процесу;

3.16 Представники громадськості зобов'язані:

- дотримуватися статуту колегіуму, виконувати накази та розпорядження директора колегіуму, рішення органів громадського самоврядування, захищати учнів від всіляких форм фізичного та психічного насильства, пропагувати здоровий спосіб життя, шкідливість вживання алкоголю, наркотиків, тютюну тощо.

IV. Управління колегіумом

4.1. Управління колегіумом здійснюється департаментом освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради. Безпосереднє керівництво колегіумом здійснює її директор. Директором може бути тільки громадянин України, який має вищу педагогічну освіту на рівні спеціаліста або магістра, стаж педагогічної роботи не менш як 3 роки та успішно пройшов атестацію керівних кадрів освіти у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти.

Директор колегіуму призначається і звільняється з посади департаментом освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради. Призначення та звільнення заступників директора здійснюється за поданням директора з дотриманням чинного законодавства.

4.2. Вищим органом громадського самоврядування колегіуму є конференція, що скликається не менше одного разу на рік. Делегати конференції з правом вирішального голосу обираються від таких трьох категорій:

- працівників колегіуму - зборами трудового колективу;

- учнів колегіуму другого-третього ступеня - класними зборами;

- батьків, представників громадськості - класними батьківськими зборами.

Кожна категорія обирає однакову кількість делегатів. Визначається така кількість делегатів: від кожного класу по 1 учню та по 1 батьку і пропорційно до цієї кількості – працівники навчального закладу.

Термін їх повноважень становить один рік .

Конференція правочинна, якщо в її роботі бере участь не менше половини делегатів кожної з трьох категорій. Рішення приймається простою більшістю голосів присутніх делегатів.

Право скликати конференцію мають голова ради колегіуму , делегати конференції, якщо за це висловилося не менше третини їх загальної кількості, директор колегіуму, засновник.

Конференція:

- обирає раду колегіуму, її голову, встановлює термін їх повноважень;

- заслуховує звіт директора і голови ради колегіуму;

- розглядає питання навчально-виховної, методичної і фінансово - господарської діяльності колегіуму;

- затверджує основні напрями вдосконалення навчально-виховного процесу, розглядає інші найважливіші напрями діяльності колегіуму;

- приймає рішення про стимулювання праці керівників та інших педагогічних працівників;

4.3. У період між конференцією діє рада колегіуму.

4.3.1. Метою діяльності ради є:

- сприяння демократизації і гуманізації навчально-виховного процесу;
- об'єднання зусиль педагогічного і учнівського колективів, батьків, громадськості щодо розвитку колегіуму та удосконалення колегіуму;
- формування позитивного іміджу та демократичного стилю управління колегіумом;
- розширення колегіальних форм управління колегіумом;
- підвищення ролі громадськості у вирішенні питань, пов'язаних з організацією навчально-виховного процесу;

4.3.2. Основними завданнями ради є:

- підвищення ефективності навчально-виховного процесу у взаємодії з сім'єю громадськістю державними та приватними інституціями;
- визначення стратегічних завдань, пріоритетних напрямів розвитку колегіуму та сприяння організаційно-педагогічному забезпеченню навчально-виховного процесу;
- формування навичок здорового способу життя;
- створення належного педагогічного клімату в колегіумі;
- сприяння духовному, фізичному розвитку учнів та набуття ними соціального досвіду;
- підтримка громадських ініціатив щодо вдосконалення навчання та виховання учнів, творчих пошуків і дослідно-експериментальної роботи педагогів;
- сприяння організації дозвілля та оздоровлення учнів;
- підтримка громадських ініціатив щодо створення належних умов і вдосконалення процесу навчання та виховання учнів;
- ініціювання дій, що сприяли б неухильному виконанню положень чинного законодавства щодо обов'язковості загальної середньої освіти;
- стимулювання морального та матеріального заохочення учнів, сприяння пошуку, підтримки обдарованих дітей;
- зміцнення партнерських зв'язків між родинами учнів та колегіумом з метою забезпечення єдності навчально-виховного процесу;

4.3.3. До ради обираються пропорційно представники від педагогічного колективу, учнів II-III ступенів навчання, батьків і громадськості. Представництво в раді й загальна її чисельність визначаються конференцією колегіуму.

Рішення про дострокове припинення роботи члена ради з будь-яких причин приймається виключно конференцією.

На чергових виборах склад ради оновлюється не менше ніж на третину.

4.3.4. Рада колегіуму діє на засадах:

- пріоритету прав людини, гармонійного поєднання інтересів особи, суспільства, держави;
- дотримання вимог законодавства України;
- колегіальності ухвалення рішень;
- добровільності і рівноправності членства;
- гласності.

Рада працює за планом, що затверджується конференцією.

Кількість засідань визначається їх доцільністю, але має бути не меншою чотирьох разів на навчальний рік.

Засідання ради може скликатися її головою або з ініціативи директора колегіуму, засновника, а також членами ради.

Рішення ради приймається простою більшістю голосів за наявності на засіданні не менше двох третин її членів.

У разі рівної кількості голосів вирішальним є голос голови ради.

Рішення ради, що не суперечать чинному законодавству та статуту колегіуму, доводяться в

7-й денний термін до відома педагогічного колективу, учнів, батьків, або осіб, які їх замінюють, та громадськості.

У разі незгоди адміністрації колегіуму з рішенням ради створюється узгоджувальна комісія, яка розглядає спірне питання.

До складу комісії входять представники органів громадського самоврядування, адміністрації, профспілкового комітету колегіуму.

4.3.5. Очолює раду колегіуму голова, який обирається із складу ради.

Голова ради може бути членом педагогічної ради. Головою ради не можуть бути директор та його заступники. Для вирішення поточних питань рада може створювати постійні або тимчасові комісії з окремих напрямів роботи. Склад комісій і зміст їх роботи визначаються радою.

Члени ради мають право виносити на розгляд усі питання, що стосуються діяльності колегіуму, пов'язаної з організацією навчально-виховного процесу, проведенням оздоровчих та культурно-масових заходів.

4.3.6. Рада колегіуму:

- організовує виконання рішень конференції;
- вносить пропозиції щодо зміни типу, статусу, профільності навчання, вивчення іноземних мов та мов національних меншин;
- спільно з адміністрацією розглядає і затверджує план роботи колегіуму і здійснює контроль за його виконанням;
- разом з адміністрацією здійснює контроль за виконанням статуту колегіуму;
- затверджує режим роботи колегіуму;
- сприяє формуванню мережі класів колегіуму, обґрунтовуючи її доцільність в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- приймає рішення спільно з педагогічною радою про представлення до нагородження випускників колегіуму золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні» або срібною медаллю «За досягнення у навчанні» та нагородження учнів похвальними грамотами «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів» та похвальними листами «За високі досягнення у навчанні».
- разом із педагогічною радою визначає доцільність вибору навчальних предметів варіативної частини робочих навчальних планів, враховуючи можливості, потреби учнів, а також тенденції розвитку регіону, суспільства і держави;
- погоджує робочий навчальний план на кожний навчальний рік;
- заслуховує звіт голови ради, інформацію директора та його заступників з питань навчально-виховної та фінансово - господарської діяльності;
- бере участь у засіданнях атестаційної комісії з метою обговорення питань про присвоєння кваліфікаційних категорій вчителям;
- виносить на розгляд педагогічної ради пропозиції щодо поліпшення організації позакласної та позашкільної роботи з учнями;
- виступає ініціатором проведення добродійних акцій;
- вносить на розгляд педагогічної ради та відповідного органу управління освітою пропозиції щодо морального і матеріального заохочення учасників навчально-виховного процесу;
- ініціює розгляд кадрових питань та бере участь у їх вирішенні;
- сприяє створенню та діяльності центрів дозвілля, а також залучає громадськість, батьків (осіб, які їх замінюють) до участі в керівництві гуртками, іншими видами позакласної та позашкільної роботи, до проведення оздоровчих та культурно-масових заходів з учнями;
- розглядає питання родинного виховання;
- бере участь за згодою батьків або осіб, які їх замінюють, в обстеженні житлово-побутових умов учнів, які перебувають в несприятливих соціально-економічних умовах;
- сприяє педагогічній освіті батьків;
- сприяє поповненню бібліотечного фонду та передплаті періодичних видань;

- розглядає питання здобуття обов'язкової загальної середньої освіти учнями;
- організовує громадський контроль за харчуванням і медичним обслуговуванням учнів;
- розглядає звернення учасників навчально-виховного процесу з питань роботи колегіуму;
- вносить пропозиції щодо морального і матеріального заохочення учасників навчально-виховного процесу;

- може створювати постійні або тимчасові комісії з окремих напрямів роботи;

Склад комісій та зміст їх роботи визначаються радою.

4.4. У колегіумі за рішенням конференції може створюватися і діяти піклувальна рада та інші органи громадського самоврядування.

4.5. Метою діяльності піклувальної ради є забезпечення доступності загальної середньої освіти для всіх громадян, задоволення освітніх потреб особи, залучення широкої громадськості до вирішення проблем навчання і виховання.

4.5.1. Основними завданнями піклувальної ради є:

- сприяння виконанню законодавства України щодо обов'язковості повної загальної середньої освіти;

- співпраця з органами виконавчої влади, організаціями, підприємствами, установами, навчальними закладами, окремими громадянами, спрямована на поліпшення умов навчання і виховання учнів у колегіумі;

- зміцнення навчально-виробничої, наукової, матеріально-технічної, культурно-спортивної, оздоровчої бази колегіуму;

- організація змістовного дозвілля та оздоровлення учнів, педагогічних працівників;

- вироблення рекомендацій щодо раціонального використання фонду загальнообов'язкового навчання;

- запобігання дитячій бездоглядності;

- сприяння працевлаштуванню випускників колегіуму;

- стимулювання творчої праці педагогічних працівників та учнів;

- всебічне зміцнення зв'язків між родинами учнів та колегіумом;

4.5.2. Піклувальна рада формується у складі 11 осіб з представників місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій, навчальних закладів, окремих громадян, у тому числі іноземних.

Члени піклувальної ради працюють на громадських засадах.

Не допускається втручання членів піклувальної ради в навчально-виховний процес (відвідування уроків тощо) без згоди директора колегіуму.

У випадках, коли хтось із членів піклувальної ради вибуває, на конференції на його місце обирається інша особа.

4.5.3. Піклувальна рада діє на засадах:

- пріоритету прав людини, гармонійного поєднання інтересів особи, суспільства, держави;

- дотримання вимог законодавства України;

- самоврядування;

- колегіальності ухвалення рішень;

- добровільності і рівноправності членства;

- гласності.

Робота піклувальної ради планується довільно. Кількість засідань визначається їх доцільністю, але, як правило, не менш ніж чотири рази на рік. Позачергові засідання можуть проводитись також на вимогу третини і більше її членів.

Засідання піклувальної ради є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її членів.

Рішення піклувальної ради приймається простою більшістю голосів. Піклувальна рада інформує про свою діяльність у доступній формі на зборах, у засобах масової інформації, через спеціальні стенди тощо.

Рішення піклувальної ради в 7-денний термін доводяться до відома колективу колегіуму, батьків, громадськості. Їх виконання організовується членами піклувальної ради.

4.5.4. Очолює піклувальну раду голова, який обирається шляхом голосування на її засіданні з числа членів піклувальної ради.

З числа членів піклувальної ради також обираються заступник та секретар.

Голова піклувальної ради:

- скликає і координує роботу піклувальної ради;
- готує і проводить засідання, затверджує рішення піклувальної ради;
- визначає функції заступника, секретаря та інших членів;
- представляє піклувальну раду в установах, підприємствах та організаціях з питань, віднесених до її повноважень.

Голова піклувальної ради має право делегувати свої повноваження членам піклувальної ради.

4.5.5. Піклувальна рада має право:

- вносити на розгляд органів виконавчої влади, директора колегіуму, конференції пропозиції щодо зміцнення матеріально-технічної, навчально-виробничої, наукової, культурно-спортивної, оздоровчої бази колегіуму;
- залучати додаткові джерела фінансування колегіуму;
- вживати заходи до зміцнення матеріально-технічної і навчально-методичної бази колегіуму;
- залучати додаткові джерела фінансування колегіуму;
- вживати заходи до зміцнення матеріально-технічної і навчально-методичної бази колегіуму;
- стимулювати творчу працю педагогічних працівників, учнів;
- брати участь у розгляді звернень громадян з питань, що стосуються роботи колегіуму, з метою сприяння їх вирішенню у встановленому порядку;
- створювати комісії, ініціативні групи, до складу яких входять представники громадськості, педагогічного колективу, батьки або особи, які їх замінюють, представники учнівського самоврядування;

4.6. Директор колегіуму:

- здійснює керівництво педагогічним колективом, забезпечує раціональний добір і розстановку кадрів, створює необхідні умови для підвищення фахового і кваліфікаційного рівня працівників;
- організовує навчально-виховний процес;
- забезпечує контроль за виконанням навчальних планів і програм, рівнем досягнень учнів у навчанні;
- відповідає за якість і ефективність роботи педагогічного колективу;
- створює необхідні умови для участі учнів у позакласній та позашкільній роботі, проведення виховної роботи;
- забезпечує дотримання вимог охорони дитинства, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, техніки безпеки;
- підтримує ініціативи щодо вдосконалення системи навчання та виховання, заохочення творчих пошуків, дослідно-експериментальної роботи педагогів;
- забезпечує права учнів на захист їх від будь-яких форм фізичного або психічного насильства;
- призначає класних керівників, завідуючих навчальними кабінетами, майстернями, навчально-дослідними ділянками;
- контролює організацію харчування і медичного обслуговування учнів;
- здійснює контроль за проходженням працівниками у встановлені терміни обов'язкових медичних оглядів і несе за це відповідальність;

- розпоряджається в установленому порядку шкільним майном і коштами колегіуму;
- видає у межах своєї компетенції накази та розпорядження і контролює їх виконання;
- за погодженням із профспілковим комітетом затверджує правила внутрішнього розпорядку, посадові обов'язки працівників колегіуму;
- створює умови для творчого зростання педагогічних працівників, пошуку та застосування ними ефективних форм і методів навчання та виховання;
- несе відповідальність за свою діяльність перед учнями, батьками, педагогічними працівниками та конференцією, засновником, місцевими органами державної виконавчої влади тощо.

4.7. У колегіумі створюється постійно діючий дорадчий колегіальний орган-педагогічна рада.

Головою педагогічної ради є директор колегіуму.

4.8. Педагогічна рада розглядає питання:

- удосконалення і методичного забезпечення навчально-виховного процесу, планування та режиму роботи колегіуму;
- переведення учнів до наступних класів і їх випуску, видачі документів про відповідний рівень освіти, нагородження за досягнення у навчанні;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи, впровадження у навчально-виховний процес досягнень науки і передового педагогічного досвіду;
- морального та матеріального заохочення учнів та працівників колегіуму.

4.9. Робота педагогічної ради планується в довільній формі відповідно до потреб колегіуму. Кількість засідань педагогічної ради визначається їх доцільністю, але не може бути менше чотирьох разів на рік.

Члени педагогічної ради мають право виносити на її розгляд актуальні питання навчально-виховного процесу.

4.10. У колегіумі можуть створюватись учнівські та вчительські громадські організації, що діють відповідно до чинного законодавства України.

V. Матеріально-технічна база

5.1. Матеріально-технічна база колегіуму включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло, інші матеріальні цінності, вартість яких відображено у балансі колегіуму.

Утримання та розвиток матеріально-технічної бази ліцею фінансуються за рахунок коштів засновника (власника).

5.2. Майно колегіуму може належати їй на правах власності, повного господарського відання або оперативного управління відповідно до чинного законодавства, рішення про заснування і статуту колегіуму та укладених ним угод.

5.3. Колегіум відповідно до чинного законодавства користується землею, іншими природними ресурсами і несе відповідальність за дотримання вимог та норм з їх охорони.

5.4. Вилучення основних фондів, оборотних коштів та іншого майна колегіуму проводиться лише у випадках, передбачених чинним законодавством. Збитки, завдані колегіумі внаслідок порушення її майнових прав іншими юридичними та фізичними особами, відшкодовуються відповідно до чинного законодавства.

5.5. Для забезпечення навчально-виховного процесу база колегіуму складається із навчальних кабінетів, майстерень (слюсарної, токарної, обслуговуючої праці тощо), а також спортивного, актового і читального залів, бібліотеки, архіву, радіоцентру, медичного, лінгафонного і комп'ютерного кабінетів, їдальні та буфету, теплиці, приміщення для інженерно-технічного та навчально-допоміжного персоналу, кімнати психологічного розвантаження тощо.

5.6. Колегіум має земельну ділянку, де розміщується спортивний майданчик, зона відпочинку.

VI. Фінансово-господарська діяльність

6.1. Фінансово-господарська діяльність колегіуму здійснюється на основі її кошторису.

6.2. Джерелами формування кошторису колегіуму є:

- кошти засновника;
- кошти міського бюджету у розмірі, передбаченому нормативами фінансування загальної середньої освіти для забезпечення вивчення предметів в обсязі Державних стандартів освіти;
- кошти, отримані від надання платних послуг;
- благодійні внески підприємств, організацій та окремих громадян, відповідно до вимог чинного законодавства України;
- кошти фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;
- доходи від здачі в оренду приміщень, споруд, обладнання.

6.3. Колегіум має право здійснювати самостійну господарську діяльність, передбачену цим статутом та відповідно до свого кошторису. Для здійснення господарської діяльності колегіуму має право відкривати рахунки у відповідному органі державного казначейства.

6.4. Доходи (прибутки) або їх частини та майно колегіуму не підлягають розподілу серед (засновників) членів організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

Доходи (прибутки) колегіуму використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (статутом).

6.5. Колегіум має право на придбання та оренду необхідного обладнання та інші матеріальні ресурси, користуватися послугами будь-якого підприємства, установи, організації або фізичної особи, фінансувати за рахунок власних надходжень заходи, що сприяють поліпшенню соціально-побутових умов колективу.

6.6. Відповідно до Переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності, затвердженого постановою КМУ від 27.08.2010 №796, колегіум має право надавати такі платні послуги, в порядку та на умовах визначених чинним законодавством України:

- підготовка до вступу до вищих навчальних закладів та до зовнішнього незалежного оцінювання;
- проведення для громадян лекцій та консультацій з питань науки, техніки, права, культури, мистецтва, фізичної культури, спорту, туризму, краєзнавства тощо;
- проведення понад обсяги, встановлені навчальними планами, з видачею або без видачі відповідних документів про освіту курсів, гуртків, факультативів (зокрема, іноземних мов, комп'ютерної підготовки, гри на музичних інструментах, хореографії, образотворчого мистецтва, крою та шиття, оздоблення приміщень);
- організація, проведення у позанавчальний час (у тому числі канікули, святкові та вихідні дні) заходів за освітнім, науковим, технічним, художнім, туристичним, екологічним, спортивним, оздоровчим та гуманітарним напрямами, крім тих, що фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного та місцевих бюджетів;
- видання та реалізація навчальної літератури, методичних, науково-методичних, наукових, науково-технічних видань, друкованих засобів масової інформації (газети, часописи, альманахи тощо), друкування, копіювання, сканування, ламінування, запис інформації на носії;
- надання в оренду будівель, споруд, окремих тимчасово вільних приміщень і площ, іншого рухомого та нерухомого майна або обладнання, що тимчасово не використовується у навчально-виховній, навчально-виробничій, науковій діяльності, у разі, коли це не погіршує соціально-побутових умов осіб, які навчаються або працюють у навчальному закладі;
- забезпечення оформлення учнівських квитків для учнів, які навчаються у колегіумі;

- здійснення доступу до Інтернету, локальних і корпоративних комп'ютерних мереж, автоматизованих баз даних та пошукових систем, користування електронною поштою для осіб, які не працюють і не навчаються у колегіумі;

- проведення групових та індивідуальних занять з фізичної культури та спорту з використанням відповідної матеріально-технічної бази колегіуму, якщо це не передбачено навчальними планами та не належать до діяльності, що фінансується за рахунок коштів фонду державного та місцевих бюджетів.

6.7. Звітність про діяльність колегіуму встановлюється відповідно до законодавства.

6.8. Надходження коштів до спеціального фонду колегіуму зараховуються до складу кошторису на утримання колегіуму і використовуються згідно з чинним законодавством.

6.9. Колегіум у процесі провадження фінансово-господарської діяльності має право:

- самостійно розпоряджатися коштами, одержаними від господарської та іншої діяльності відповідно до цього статуту;

- користуватися безоплатно земельними ділянками, на яких він розташований;

- розвивати власну матеріальну базу;

- списувати з балансу в установленому чинним законодавством порядку необоротні активи, які стали непридатними;

- володіти, користуватися та розпоряджатися майном відповідно до законодавства та статуту;

- виконувати інші дії, що не суперечать законодавству та Статуту закладу.

Основні фонди, земельні ділянки та інше майно колегіуму не підлягають вилученню та не можуть бути джерелом погашення податкового боргу.

6.10. Будівництво нових приміщень колегіуму, реконструкція та утримання спортивних споруд, проведення капітального та поточного ремонту, здійснюється в порядку визначеному Засновником та відповідно до норм діючого законодавства України.

6.12. Порядок діловодства і бухгалтерського обліку в колегіумі визначається законодавством та нормативно-правовими актами Міністерства та інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади. За рішенням засновника колегіуму бухгалтерський облік може здійснюватися самостійно або через централізовану бухгалтерію.

6.13. Розмір і структура коштів засновника, які виділяються на утримання колегіуму, повинні забезпечувати відшкодування матеріальних і прирівняних до них витрат на здійснення її основної діяльності, формування коштів на виплату заробітної плати в розмірах не нижче встановлених державою, відрахування на соціальне страхування, розрахунки з сторонніми організаціями, включаючи оренду, створення та зміцнення матеріально-технічної бази та інші цілі, передбаченні Положенням про ЗНЗ.

6.14. Контроль за фінансово-господарською діяльністю колегіуму здійснюється засновником або уповноваженим ним органом (департамент освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради), а також контролюючими органами, які мають на це повноваження.

VII. Міжнародне співробітництво

7.1. Колегіум за наявності належної матеріально-технічної та соціально-культурної бази, власних надходжень має право проводити міжнародний учнівський та педагогічний обмін у рамках освітніх програм, проектів, встановлювати відповідно до законодавства прямі зв'язки з міжнародними організаціями та освітніми асоціаціями.

7.2. Колегіум має право відповідно до чинного законодавства укладати угоди про співробітництво з навчальними закладами, науковими установами, підприємствами, організаціями, громадськими об'єднаннями інших країн.

VIII. Контроль за діяльністю навчального закладу

8.1. Державний контроль за діяльністю колегіуму здійснюється з метою забезпечення

реалізації єдиної державної політики в сфері загальної середньої освіти.

8.2. Державний контроль здійснюють Міністерство освіти і науки України,

Державна інспекція навчальних закладів, засновник, відповідні органи управління освітою.

8.3. Основною формою державного контролю за діяльністю колегіуму є атестація, що проводиться не рідше одного разу на десять років у порядку, встановленому Міністерством освіти і науки України.

8.4. У період між атестацією проводяться перевірки (інспектування) колегіуму з питань, пов'язаних з її навчально-виховною діяльністю. Зміст, види і періодичність цих перевірок визначаються залежно від стану навчально-виховної роботи, але не частіше 1-2 разів на рік. Перевірки з питань, не пов'язаних з навчально-виховною діяльністю, проводяться його засновником відповідно до законодавства.

8.5. Контроль за фінансово-господарською діяльністю колегіуму здійснюється засновником або уповноваженим ним органом (департамент освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради), а також контролюючими органами, які мають на це повноваження.

ІХ. ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ І РЕОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕГІУМУ

9.1. Реорганізація та ліквідація колегіуму здійснюється засновником в установленому порядку відповідно до чинного законодавства.

9.2. У разі ліквідації колегіуму (у результаті її ліквідації, злиття, поділу приєднання або переутворення) її активи повинні бути передані одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховані до доходу відповідного бюджету.

9.3. У випадку реорганізації чи ліквідації колегіуму, педагогічним працівникам, іншим працівникам та особам, які навчаються у колегіумі, забезпечується дотримання їх особистих прав, передбачених чинним законодавством України.

9.4. Колегіум вважається таким, що припиняє свою діяльність з дня внесення запису про це до Єдиного державного реєстру.